

שלושים לפטירתו של צבי-חיים פולישוק ז"ל

חברי הטוב- צבי-חיים פולישוק - הלך לעולמו והוא כמעט בן 98 שנה.

אל-אף שהיו ביננו הפרשי גיל של למעלה משלושים שנה, הייתה ביננו ידידות וחברות קרובה שנמשכה למעלה מעשר שנים- השנים האחרונות שבחיינו של צבי-חיים. הייתי חברו היחיד במסע האחרון והארוך של אדם לא רגיל ומיוחד במינו, מהזן שנכחד, שכבר אינו מצוי בסביבתנו.

בשנים האחרונות ישב צבי-חיים ספון בדירת חדר קטנה במקום מגוריו ב"אחוזת בית" שברעננה. במקום היתה פעילות תרבותית מגוונת- הרצאות, חוגים, בריכה ופעילות ספורט עניפה. אך הוא לא יצא מחדרו, וכשיצא לשם חילוץ עצמות הלך לאיטו בעקשנות לאורך המסדרון הארוך כשהוא נעזר בהליכון ובמטפלת צמודה. צבי-חיים ישב מבוקר עד ערב על כיסאו מול שולחן הקריאה, שמע ברדיו מוזיקה קלאסית וחיכה בסבלנות רבה. "אני מחכה בתחנה לרכבת" - כך אמר לי.

מהעיתונות, שקרא עד כמעט יומו האחרון, היה מעודכן וידע על המתרחש במדינה ובעולם. היה בעל זיכרון וידע עצום כמעט בכל תחום. בשנים האחרונות קרא ועיין בעשרות רבות של ספרי מחקר על מקורות העם היהודי, על ההסטוריה ועל גורל יהודי אירופה. את הספרים השאלתי מהספרייה העירונית ורק בשנה האחרונה, כשסיים כמעט את כל ספרי המחקר מהספרייה, נאות לקרוא גם ספרי פרוזה של הקלסיקנים.

הייתי מבקרו אחת לשבוע, וכל ביקור ארך שעות ארוכות בו סיפר על קורותיו, קורות משפחתו וקורות אנשי העיר קובל היהודית. בזכות זיכרוננו המדהים, גם באחרית חייו, המידע שלנו על קובל ואנשיה התרחב בצורה משמעותית. הידע הרב שמסר עזר לארגון קובל להעמיק את המידע על העיר היהודית- על רחובותיה, על אנשיה ועל חיי היום-יום שלה.

צבי-חיים נולד בקובל, קיבל חינוך יהודי ציוני כבר מגן הילדים היהודי של העיר, דרך לימודיו בבית הספר העברי-ציוני "הרצליה". הוא המשיך ללמוד בגימנסיה הפולנית-יהודית האיכותית של "קלרה ארליך", אותה סיים כתלמיד המצטיין של המחזור. העתיד שהיה פרוש לפניו לא התממש עקב המאורעות. קורות חייו והתפוכות שעברו עליו מתועדים בעשרות השיחות שניהלנו, שהוקלטו ושחלקן עדיין לא תומלל.

מעולם לא שמעתי את צבי-חיים מתלונן או קובל על דבר מה. לא הרים את קולו בטרזניה, דיבר במתינות ובשיקול דעת גם על הדברים הכואבים והמציקים. היה אדם צנוע ועניו מאין-כמותו. אדם דעתן ועקשן עד מאוד שהאמין באמת שלו. לפני כל מעשה שעשה, היה בודק את כל הנתונים שהיו ברשותו ושוקל אותם לעומקם. צבי-חיים היה שלם עם מעשיו והחלטותיו. הוא היה אדם שהפך את הבדידות וההסתגפות לחיים שלמים ומלאים. הוא לא הצטער ולא התחרט על דבר שעשה. גם לא היתה לו תחושה שהחמיץ משהו בחיים, על אף כשרונותיו בתחומים רבים.

החודשים האחרונים לחייו היו קשים לצפייה. "אני בנסיקה" קבע ואמר יום אחד. ההתדרדרות היתה ממושכת ומכאיבה. "זה לא יבוא בחטף" כך אמר לי באחד הביקורים וצדק. האחיות סיפרו שהוציא מדי-פעם שברי משפטים לא ברורים על אמו אותה העריץ ועל אחיו אברהם הי"ד שאותו כה אהב. לדעתי לקראת לכתו הוא חזר לילדותו בקובל. הוא נדנד בראשו לשלילה כששאלתי אותו אם כואב לו דבר מה- מעולם לא היה מפונק ולא דרש דבר. וכך עברו ימים ושבועות של סבל. בוקר אחד כשהגעתי לבקרו ב"מקום בלב" בו שהה, הוא הביט לעברי בעיניים נוצצות- ניסה לומר דבר-מה ולא עלה בידיו והוא חזר להביט בקיר הריק שמולו...

חברי הטוב- צבי-חיים פולישוק- יהי זיכרך ברוך!

1935. צבי חיים בן 20,
לפני עלייתו ארצה בפעם
הראשונה. צבי-
חיים חלה בארץ וחזר לקובל בשנת
1938.

1949. מלחמת השיחרור.
צבי-חיים בן 34- לוחם ב"גבעתי"
שעלה ארצה בשנית במסגרת גח"ל.

יינטה- אמו האהובה והנערצת
של צבי-חיים פולישוק

קובל לפני המלחמה.
אברהם פולישוק הי"ד,
אחיו הצעיר והאהוב של צבי-
חיים.

צבי-חיים עם שתי אחיותיו ניצולות
השואה: מלה ואתל.

